

ΕΣΔΟΓΕ
ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ | ΟΦΕΙΛΩΝ
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ = ΕΛΛΑΔΑ

Δήμος
Καλαβρύτων

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΠΕΙΡΑΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΑΖΙΣΤΙΚΕΣ ΘΗΡΙΩΔΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΑΖΙΣΤΙΚΕΣ ΘΗΡΙΩΔΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
01-06-2024

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Εναρκτήριοι Χαιρετισμός - Δημήτρης Αλευρομάγειρος	σελ. 3
Χαιρετισμός Δημάρχου Πειραιά - Γιάννης Μώραλης	σελ. 5
Χαιρετισμός Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου Λεβαδείας - Βασίλειος Γ. Δαλαμάγκας	σελ. 7
Χαιρετισμός Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου Καλαβρύτων - Ανδρέας Οικονόμου	σελ. 9
Χαιρετισμός Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου - Νίκος Λογοθέτης	σελ. 11
ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ	σελ. 14
Η επικαιρότητα και η σημασία της διεκδίκησης των γερμανικών οφειλών	
από τις ναζιστικές θηριωδίες - Ηλίας Ι. Κλάππας	σελ. 15
Το νομικώς ενεργό και δικαστικώς επιδιώξιμο των απαιτήσεων της Ελλάδας κατά της Ομοσπονδιακής	
Δημοκρατίας της Γερμανίας αναφορικά με το κατοχικό δάνειο και με τις εν γένει αποζημιώσεις	
για τα θύματα και τις καταστροφές της ναζιστικής θηριωδίας - Προκόπιος Παυλόπουλος	σελ. 19
Το Κατοχικό Δάνειο - Αντώνης Μπρεδήμας	σελ. 22
Η διεκδίκηση των Γερμανικών Αποζημιώσεων εκ του Β' Π.Π. ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων.	
Μία πυξίδα για το μέλλον - Θαλής Πολυχρονάκος	σελ. 30
Ομιλία - Μιλτιάδης Δ. Σφουντούρης	σελ. 44
Χαιρετισμός εκ μέρους της Ομάδας Δράσης ΔΙΣΤΟΜΟ – ΑΜΒΟΥΡΓΟ - Gabriele Heinecke	σελ. 48
ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ	σελ. 50
Παρέμβαση Προεδρεύοντος στη δεύτερη συνεδρία - Γιώργος Σαχίνης	σελ. 51
Ομιλία Δημάρχου Διστόμου - Αράχωβας – Αντίκυρας - Γιάννης Σταθάς	σελ. 52
Ομιλία Δημάρχου Καλαβρύτων - Αθανάσιος Παπαδόπουλος	σελ. 55
Ομιλία Δημάρχου Βιάννου - Παύλος Μπαριτάκης	σελ. 60
Ομιλία - Αριστομένης Συγγελάκης	σελ. 65
Η Έκθεση της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής	
για τη Διεκδίκηση των Γερμανικών Οφειλών - Τριαντάφυλλος Μηταφίδης	σελ. 69
Ποιοι είμαστε – Τι πιστεύουμε - Ποιους εκπροσωπούμε - Τι απαιτούμε - Χαρίλαος Ηλία Ερμείδης	σελ. 73
Παρέμβαση Προέδρου Ένωσης Θυμάτων Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος - Φάνης Παπαγεωργίου	σελ. 79
Παρέμβαση - Δημήτρης Σταθακόπουλος	σελ. 80

Χαιρετισμός Προέδρου Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου

Νίκος Λογοθέτης
Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου

Η συμμετοχή του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου ως συνδιοργανωτή στο παρόν Συνέδριο, αφιερωμένο στην ιδιαίτερα -και διαχρονικά- σημαντική θεματική των «Γερμανικών Οφειλών από τις Ναζιστικές Θηριωδίες κατά τη Διάρκεια της Κατοχής», συνοδεύεται από ειλικρινή τιμή και βαθύ αίσθημα ευθύνης. Ευθύνης που μπορεί εναργέστερα να γίνει αντιληπτή αν αναλυθεί στις τρεις βασικές της συνιστώσες:

στον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει η επιστημονική συμβολή του νομικού κόσμου στη συντεταγμένη διεκδίκηση των σταθερών αιτημάτων της ελληνικής Πολιτείας, τα οποία αφορούν την απόδοση δικαίου και την διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης,

στο οδυνηρό, ανεξίτηλο αποτύπωμα του ολοκαυτώματος της Βιάννου, της Κανδάνου, των χωριών του Δήμου Πλατανιά, των Ανωγείων -και τόσων άλλων τόπων μαρτυρίου και εκτελέσεων- στη συλλογική συνείδηση του νησιού μας,

και στους θεσμικούς συνομιλητές μας και πρωτεργάτες της διεκδίκησης, τα μαρτυρικά βιώματα των οποίων συνθέτουν τη ζωντανή ιστορία του 20ου αιώνα.

Ενός αιώνα που προσδιορίστηκε ως «η εποχή των άκρων» (the age of extremes), καθώς χαρακτηρίστηκε από τα σοβαρότερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, πολέμους, απολυταρχικά καθεστώτα, όπως όμως επίσης και από απελευθερωτικά κινήματα και τον εκδημοκρατισμό των κοινωνιών. Ενός αιώνα, οι καταστροφικές περίοδοι του οποίου ώθησαν στην αναζήτηση τρόπων και στην ανάπτυξη εργαλείων για την διαχείριση του παρελθόντος, με στόχο την αποφυγή της επανάληψης της θηριωδίας και των συγκρούσεων.

Μεταξύ των εργαλείων αυτών, η προσφυγή στα διεθνή και εθνικά δικαστήρια, η σύσταση επιτροπών για τη διερεύνηση των πραγματικών περιστατικών και την αναζήτηση της αλήθειας, η διατήρηση ζωντανής της μνήμης μέσω της έγερσης μνημείων και της δημιουργίας μουσείων, οι θεσμικοί ανασχηματισμοί, και, φυσικά, οι αποζημιώσεις για την αποκατάσταση των θυμάτων, την απώλεια ανθρωπίνων ζωών και τις προκληθείσες υλικές καταστροφές.

Για την περίπτωση της Ελλάδας, βέβαια, θα συνιστούσε ιστορική παράλειψη αν η αναφορά

περιοριζόταν μόνον στις αποζημιώσεις, χωρίς να συμπεριληφθεί στο πλαίσιο των γερμανικών οφειλών το αναγκαστικώς συναφθέν κατοχικό δάνειο για την συντήρηση των στρατευμάτων κατοχής. Και οι δύο αυτές νόμιμες αξιώσεις που αφορούν συγκεκριμένους αριθμούς και μεγέθη, δεν έπαψαν ποτέ να είναι επίκαιρες, συμπεριλαμβανόμενες αφενός στο σχετικό ψήφισμα του ελληνικού Κοινοβουλίου του Απριλίου του 2019, εντασσόμενες αφετέρου στην ευρύτερη συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία ανατροφοδοτήθηκε με την πρόσφατη επάνοδο της Πολωνίας στον εν λόγω διάλογο.

Επιτρέψτε μου, όμως να αναζητήσω και να σταθώ στο βαθύτερο δικαιοπολιτικό και ηθικό θεμέλιο της σημερινής συζήτησης: την Δικαιοσύνη υπό την αποκαταστατική (restorative), μα κυρίως υπό τη μεταβατική της έκφανση (transitional), ως στοιχείο συνεκτικό του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού του οποίου είμαστε παράλληλα θεμελιωτές και κοινωνοί.

Της Δικαιοσύνης, δηλαδή, εκείνης που σε περιπτώσεις κατάφωρων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως εκείνων που τελέστηκαν στο πλαίσιο της ναζιστικής θηριωδίας -πέραν της κατά το δυνατόν διορθωτικής παρέμβασής της- συμβάλλει στην ομαλή μετάβαση και στην οικοδόμηση ενός δημοκρατικού και ειρηνικού μέλλοντος, διασφαλίζοντας τη λογοδοσία και επιτυγχάνοντας τη συμφιλίωση. Μια συμφιλίωση που, ως μετασχηματισμός του ιστού των σχέσεων των λαών, επιτυγχάνεται μέσω αυτού που ο Τέοντορ Αντόρνο (Theodor Adorno) ορίζει ως εξιλέωση, δηλαδή δια της αναγνώρισης και αποκατάστασης, και μέσω της συγχώρεσης όπως την αντιλαμβάνεται η Χάνα Άρεντ (Hannah Arendt) - ως αναγνώριση της ευθύνης, που οδηγεί στο να στερείται το λάθος, το

οποίο τελέστηκε στο παρελθόν, τη δυνατότητα του να συνεχίσει να παράγει αποτελέσματα.

Πράγματι, παρότι η καταβολή αποζημιώσεων, ως εργαλείο, συχνά δεν μπορεί να «θεραπεύσει» την βλάβη που προκλήθηκε, ούτε μπορεί να θέσει τέλος στο πένθος των θυμάτων, αποτελεί μια πράξη με σημαντική συμβολική αξία, που συνιστά δικαίωση για τα θύματα και τις οικογένειές τους, παρέχοντάς τους μια -έστω ελάχιστη- πρακτική ανακούφιση, συνιστώντας αναγνώριση των τελούμενων αδικοπραξιών από μέρους του δράστη. Για τον δε δράστη, αποτελεί μία ευκαιρία αποκατάστασης της ηθικής του υπόστασης, αναγνωρίζοντας το άδικο, επιδεικνύοντας συντριβή και τραβώντας μια διαχωριστική γραμμή με το παρελθόν.

Η Δικαιοσύνη, που εν προκειμένω συνιστά πυρήνα της διεκδίκησης των γερμανικών οφειλών, εκφεύγει άλλωστε από τα όρια του στενά εθνικού ζητήματος. Ως έννοια αφορά δυνάμει κάθε πρόσωπο, διαγενεακά και ανεξαρτήτως εθνικής ταυτότητας. Αφορά κάθε περίπτωση στην οποία θίγονται βάνανυα πανανθρώπινες αξίες του κοινού πολιτισμού τον οποίο μοιραζόμαστε.

Αυτή είναι άλλωστε, κατά τη γνώμη μου, η μεγαλύτερη πρόκληση στη μακρόχρονη πορεία της ανάδειξης και διεκδίκησης του σταθερού αυτού, δίκαιου, αιτήματος της ελληνικής Πολιτείας: η υπενθύμιση των πυρηνικών αξιών του πολιτικού και ηθικού μας πολιτισμού, η αναζήτηση συνομιλητών και συνοδοιπόρων και η ανάπτυξη ενός νομικά και πολιτικά εποικοδομητικού και τελέσφορου διακρατικού διαλόγου.

Κλείνοντας, αφού συγχάρω θερμά τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά για την εξαιρετική και πολύ σημαντική αυτή διοργάνωση, θα ήθελα -εκ μέρους του Δικηγορικού

Συλλόγου Ηρακλείου- να σας διαβεβαιώσω ότι στην προσπάθεια αυτή θα σταθούμε αρωγοί, ώστε τόσο μέσω της επιστημονικής μας συμβολής, όσο και μέσω της εξωστρεφούς κοινωνικής δράσης μας, να ενισχύσουμε τον κοπιώδη αυτό

αγώνα της ελληνικής Πολιτείας και των αρμοδίων θεσμικών φορέων.

Σας ευχαριστώ θερμά και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΕΙΣΑΙ ΠΟΛΕΙΣ & ΧΩΡΙΑ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1940-1945
Α' ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΘΗΝΑΙ 1945

